

БЪЛГАРСКА БИБЛИОТЕЧНО-ИНФОРМАЦИОННА АСОЦИАЦИЯ

М Е М О Р А Н Д У М

от Националната кръгла маса „Българската дигитална библиотека: модели и подходи“,
София, 17 октомври 2013 г.

На 17 октомври 2013 г. по инициатива на Българската библиотечно-информационна асоциация в рамките на проекта „Напредък и устойчиво развитие на библиотечния сектор в България“, подкрепен от Фондация „Америка за България“, се проведе Национална кръгла маса „Българската дигитална библиотека: модели и подходи“. Във форума участваха представители на Администрацията на президента и Министерството на културата, експерти от Германия и Гърция; над 60 специалисти от Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“, Фондация НАБИС, академични, научни и обществени библиотеки с опит в дигитализацията на културно наследство, университетски преподаватели и изследователи. Поздравление към участниците бе получено от проф. Стефан Данаилов – председател на Комисията по култура и медии към 42-то Народно събрание.

Участниците бяха запознати с два различни модела и подхода (централизиран и децентрализиран) за изграждане на националните дигитални библиотеки на Германия и Гърция. Представени бяха постиженията и проблемите при създаването и публикуването на дигитални обекти от Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ и фондация НАБИС.

Участниците във форума се обединиха около следните **констатации и предложения**:

1. Опазването и достъпът до книжовното културно наследство в библиотеките не е обект на ясна и последователна държавна политика, което сериозно застрашава неговото физическо оцеляване, опазването и пропагандирането му, както и предаването му за бъдещите поколения.
2. Проектът на ББИА за **Национална стратегия и Програма за опазване и съхранение на книжовното културно наследство в библиотеките**, широко обсъден от професионалната общност и предоставен на Министерството на културата, е необходимо да стане част от Националната стратегия за развитие на културата.
3. От досегашните опити за координация на дейностите по дигитализиране на културното наследство няма реални резултати. Затова призоваваме Министерството на културата да предприеме спешни мерки за изпълнение на Препоръките на ЕК за

- дигитализацията на културното наследство (окт. 2011), за да може България да постигне реален напредък в следващия отчетен период.
4. Библиотеките - чрез проекти и други извънбюджетни източници за финансиране - дигитализират най-ценното от книжовните си колекции, но поради липса на системно финансиране в тази област, процесите са бавни и досега само 5,5% от културното книжовно наследство е дигитализирано. С цел ускоряване на процесите и увеличаване на обема на дигитализираните обекти е крайно необходимо Министерството на културата да създаде целева програма за дигитализация, която да финансира библиотеките на проектен принцип.
 5. Подкрепяме единодушно необходимостта от изграждане на обединен портал за достъп до дигитализираното книжовното наследство „Българска дигитална библиотека“, заложен като идея в проекта за **Национална стратегия и Програма за опазване и съхранение на книжовното културно наследство в библиотеките**. За целта незабавно трябва да се предприемат мерки за създаването и финансирането на „Българска дигитална библиотека“ чрез сформиране на ресурсен център, който да координира усилията на отделните библиотеки като извършва планиране, мониторинг и разпределяне на задачите, предоставяне на унифицирани правила и стандарти за всички библиотеки - участници. Само по този начин ще може да се извършва качествено и професионално онлайн представяне и популяризиране на книжовното наследство в България и целия свят, както и неговото дълготрайно съхранение, независимо от бързо променящите се технологии. Това са дейности, които изискват скъпо технологично оборудване и софтуерни решения, човешки ресурс от високо квалифицирани специалисти – условия, които отделните библиотеки не са в състояние да изпълнят самостоятелно. Необходимо е да бъдат осигурени държавни целеви средства за създаването на такъв център.

17.10.2013 година
София